

Фокус: Г-н Петров, как ще коментирате безпрецедентния случай на двамата избягали Николай Николов и Хосе Луис Гевара Мартинез от затвора в София снощи?

Иван Петров: Как да го коментирам, като аз съм служител в звеното в Пловдив? Засега нямаме никаква официална информация, ние дори научихме от медиите за това, което се е случило. Днес е почивен ден и колегите от софийския нямат по-голяма яснота. Не мога да дам никакви сведения, нямам такива.

Фокус: Как е станало възможно тяхното бягство и каква проверка се прави по случая?

Иван Петров: При такива инциденти проверка се назначава веднага, вика се група от МВР, образува се вътрешна проверка, назначава се комисия, която да разследва случая. За първи път има такъв случай да се избяга от корпус на затвор. Единственият случай преди това беше този през оградата във варненския затвор, който прескочи през оградата преди няколко години. Не ми е известно да има такова бягство от корпус на затвор – това си е като на кино да се избяга от там. Нямаме такива случаи. Случвало се е бягство от външен обект, от външни болнични заведения, където няма никакви условия за охрана и сигурност, да не се върнат от отпуски и такива неща, което също се води като бягство, но точно такъв случай не сме имали не знам откога, може би десетки години няма такъв случай. През социалистическо време не знам дали е имало такъв случай, но в последните 20-30 години няма такъв, освен този във Варна, който е прескочил през оградата - бягство от корпус на затвор. Не мога да остана учуден, защото в затвори, строени преди 120-130 години с тази тотална липса на средства за поддръжка и ремонти, е нормално. Не го намирам за нормално да се случи, но в крайна сметка, може да се случи. Доколкото знам, то не е от такова място, което е масово, а от някаква работилница – нещо от този тип.

Фокус: Тоест самото състояние на сградите позволява такова нещо да се случи, тъй като не са достатъчно укрепени или са прекалено стари?

Иван Петров: Прекалено стари са, разбира се. Този затвор е строен 1920 и някоя година. Старозагорският затвор е строен 1928 г. строен. Какви поддръжки може да има една сграда на над 100 години? Страшно е там.

Фокус: По принцип често ли се случва да избягат затворници в България?

Иван Петров: Не, не, единици са годишно. Аз дори не знам защо се смята за бягство, когато той е пуснат в отпуска или прекъсване за болнично заведение и просто не се е върнал. Това пак се води бягство, защото се е отклонил от изпълнение на наказанието, но за нас това не е бягство. Бягство е именно точно това или когато е бил на охраняем обект, с охрана, както се е случвало в болнични заведения – приведен е във външно болнично заведение, където също няма никакви условия. В една обикновена болнична стая стои колега отвън и го пази, там винаги може да се намери начин да скочи през прозорци и т.н., но такива случаи, доколкото ми е известно, не е имало от много години. Такива случаи са много рядко. Повечето са в този вид – не се е прибрал от отпуска, отклонил се е от външен обект. Тези, които са с лек режим на изтърпяване на наказанието, имат право да работят на външни обекти. Той си е като обикновен човек – сутрин става от общежитията, минава проверка и отива наетият от дадена фирма да работи в тази фирма и вечерта след работно време се прибира. Това, че се е отклонил по това време – то никой не го следи там. Не може до всеки външно работещ да се сложи охрана, полицаи или надзирател, няма как да стане. Това пак си го водят за бягство, защото се е отклонил от изтърпяване на наказанието, от обекта, на който е изпратен.

Фокус: Какви са начините за бягство от затвора, освен тези с отклоняването от външни обекти и в болници?

Иван Петров: Няма други такива, но за съжаление се случи и такъв. Почти е невъзможно, защото те са в отделни затворени килии. Винаги, когато излизат извън помещенията, където пребивават, както ги казват килии или стаи, са под охрана, под конвой от колеги. Престоят на открито се провежда на места, където също се наблюдава постоянно от колеги и няма начин. С колегите останахме учудени от факта, че се е случило, но явно някой е намерил начин. Трябва да знаем фактите, за да анализираме нещата.

Фокус: Според Вас, има ли достатъчно служители в затворите, които да охраняват затворниците?

Иван Петров: Липсата на надзорно-охранителен състав е проблем. Напускат доста колеги поради ред причини – ниското заплащане за условията, труда и хората, с които работим, тези промени, които постоянно се случват в Кодекса за социално осигуряване, оряване не на привилегии, както им казват някои, а на редица компенсации за нещо друго, което ни е отнето. Напускат стари служители, един конкурс за новите служители трае много дълго време. Напоследък с новото ръководство на министерството и на дирекцията имаме много добър диалог и правят всичко възможно тези конкурси да се случват по-бързо, но това е дълъг период на проучване, изпити, има 4 или 5 етапа, през които минава един кандидат. След това, за да започне работа, той трябва да мине обучение в професионалната школа за надзиратели в Плевен и минава може би година. Като започне работа, вижда с какви хора, в какви условия работим и това, което получава. Един новоназначен служител започва с 495 лева заплата и това продължава може би година. След това, като го назначат, мине всички изпити, издържи всички етапи на постоянно назначаване, започва да взима около 600 лева. За 600 лева да работиш с убийци, наркотрафиканти, изнасилвачи, да работиш при условия в сгради от миналия век. Условията, в които лишените от свобода изтърпяват наказанията си, са нашите условия на труд, нашето работно място. За тях знаете какво говорят и

правозащитни организации, и европейските комисии за проверка на местата за лишени от свобода, които идват. Много от младите хора не издържат на тези условия и бягат. Много трудно се гради един професионалист в службата – може би трябва да минат години, не само да минеш обучението в школата и да почнеш да работиш. За да придобиеш професионален опит, както във всяка една професия, е необходимо да мине време, но постоянно сме в недостиг. В Софийския затвор от 1500-1600 души има 24-25 души охрана. Както и да искаш да ги обхванеш всички, не става. По начало техниката е свързана с много средства, необходими са камери, сензори и т.н., както ги има във всички други европейски, да не говорим пък за американски затвори. Там може би 70-80% от охраната е в електронен вид, а при нас е трудно – по места още се доизгражда видеонаблюдение и т.н. За съжаление, на протестите, които правихме и миналата, и по-миналата година, едно от исканията на синдиката беше цялостно финансиране на системата за изпълнение на наказанията. Липсата на пари води дотам. Това е лошото, че от година на година бюджетът на министерството, респективно на Дирекция „Изпълнение на наказанията” се намаля. Миналата година бюджетът беше отрязан с 13 милиона лева. Бяха отпуснати 1 200 000 лева за ремонт на 12 затвора, 50 следствени ареста, пробационни служби и т.н. Като го разделите, се падат дребни суми, с които не можеш да купиш боя за ремонти.

Фокус: Предвиждате ли да инициирате разговори за повече финансиране и за по-добри условия на работа?

Иван Петров: Постоянно го правим. Едно от нашите искания на протеста, който направихме през ноември, беше за цялостно финансиране на „Изпълнение на наказанията”. Проведохме редица разговори с Министерство на правосъдието, срещнахме разбиране от сегашния екип Зинаида Златанова, от Г-н Ангелов – заместник-министъра, който отговаря пряко за затворите. От тях имаме разбиране и подкрепа. Правихме редица разговори и в Министерство на финансите. Искахме среща с Комисията по бюджет и финанси и с Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред към Народното събрание. Въобще не ни отговориха от Народното събрание. Държавата е абдикирала от задълженията си да финансира изпълнение на наказанията. Много е лесно, казва се: „ето, този е задържан престъпник, извършил е престъпление, полицията го задържа, прокуратурата си свършва работата, той отива в съда, съдът го съди. Какво става после? Хвърляме го там някъде – в затвора, на топло”. Изпълнение на наказанията е една скъпа и сложна процедура, която наистина изисква финанси. Този човек трябва да бъде нахранен, обут, облечен, да има отопление и всички неща, които се полагат на един нормален човек. Издръжката на един затворник варира между 700-800 лева до 1000-1200 лева на месец. Да не говорим за ремонти, поддръжка, техника и т.н.

Фокус: Самите затворниците в затвора с каква нагласа са – да си изтърпяват наказанието или да избягат?

Иван Петров: По принцип повечето се считат за невинни, за неправилно осъдени – това са може би 99 % от случаите, но нямат нагласа да бягат. Повечето си изтърпяват наказанията и за съжаление след това пак се връщат. Това, което се направи в последните години във Врачанския затвор, в някои нови следствени арести, в Пловдив се изгради нов следствен арест и т.н. Да не говорим, че за хората от малцинствата условията в затворите са много по-добри от начина, по който живеят навън – финансовото състояние, в което се намира държавата, не е цветущо. Три пъти на ден

храната, зимата – топло, лятото – хладно, занимания по празниците, концерти и други мероприятия, които се провеждат по време на празници в затворите. С управата на затворите се стараем да има все пак някакво разнообразие в живота, защото не е като едно време – каторгата, затваряме в една килия да седи и да мисли. Не става, все пак работим в съвременни условия, има европейски изисквания, права на човека.

Фокус: Разкажете за последния подобен прецедент с избягал затворник, който се е случил във Варна.

Иван Петров: Случи се преди може би 4-5 години. Там прескочи през оградата при престой на открито. Нисък зид, имало е тръба или кабел, който е минавал, покатерил се е по него, избягал е. Хванаха го още на същия ден. Няма друг такъв случай като този с прокопаване на тунели и не знам какво. То е малко като филма „Топло“. Случаят е много неприятен. Най-доброто в случая е, че не е пострадал служител на затвора. Да се надяваме, че няма замесен такъв, но това ще се установи по-късно. Не допускам да има замесен служител, но всичко е възможно, за съжаление.

Фокус: Случвало ли се е в България да пострада служител на затвор при опит за бягство на затворник?

Иван Петров: Не, засега не се е случвало, но не е късно да е случи. Зачестиха грабежи на банки, на магазини. Нещата стават страшни. Това ни е работата в крайна сметка. Рискували сме, поели сме си кръста. Все някой трябва да върши и тази работа. {jcomments off}

Яница ТАНЕВА

Източник: [Агенция Фокус](#)